

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE
RURALĂ - AUTORITATEA DE
MANAGEMENT PENTRU PNDR
Bd. Carol I nr 2-4, sector 3
București, cod poștal 030163

DATE DE CONTACT
T +40(21) 307 8588
F +40(21) 307 8554
www.madr.ro

Reuniune SGL 1.1 Plățile directe

16 noiembrie 2021

MINUTĂ

În cadrul reuniunii primului sub grup de lucru privind plățile directe, organizat de MADR în contextul consultărilor pentru Planul Național Strategic 2023-2027, în 16 noiembrie 2021 s-au dezbătut aspecte importante privind propunerile de intervenții pentru plățile directe, cât și aspecte legate principalele definiții aplicabile plăților directe și prezentarea condiționalității de mediu obligatorie de respectat în perioada de implementare a acestor scheme de plată. Astfel, subiectele dezbătute cu partenerii de dialog din cadrul procesului de consultare publică au fost:

- propunerea proiectului de Ordin MADR pentru aprobarea normelor privind condiționalitățile aplicabile Politicii Agricole Comunitare 2023-2027 și a principalelor definiții aplicabile plăților directe;
- propunerile de intervenții pentru plățile directe decuplate de producție: Sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității (SAPS / BISS); Sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității (plata redistributivă/CRISS¹); Sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri;
- Alocările financiare pentru fiecare intervenție prezentată cât și planificarea cantumurilor de plată aferente acestor noi forme de sprijin.

În deschiderea reuniunii, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, dl. Nechita Adrian Oros a prezentat agenda reuniunii și succint a prezentat bugetul PAC post 2020. Astfel, pentru perioada 2021-2027, bugetul aferent plăților directe se va ridica la un total de aprox. 13,79 mld. euro (13.793.795.625) din care aprox. 3,81 mld. euro (3.811.168.000) vor fi utilizați în cadrul perioadei de tranziție 2021-2022, urmând ca restul de 9,98 mld. euro (9.982.627.625) să fie utilizați prin intermediul viitorului PNS, România va beneficia pentru plățile directe de un plafon mai mare decât în perioada 2014-2020, însă în privința bugetului aferent pilonului II acesta este mai în perioada 2021-2027 decât în programarea 2014-2020.

Ministrul a menționat că România va face uz de prevederea privind flexibilitatea între piloni și va transfera din bugetul aferent pilonului I, componenta de plăți directe, suma de cca. 199,47 milioane euro către bugetul Pilonului II, pentru finanțarea intervenției privind instalarea tânărului fermier; în consecință plafonul final pentru plăți va fi de cca. 9,78 miliarde euro pentru perioada 2023-2027.

Ministrul a menționat că noul Regulament PNS PAC prevede unele condiționalități bugetare, sau altfel spus, chei de distribuție obligatorii pentru statele membre, și anume:

- minim 25% din buget trebuie direcționat către finanțarea eco-schemelor;
- minim 10% din buget trebuie direcționat către finanțarea plății redistributive;

¹ CRISS – complementary redistributive income support for sustainability

- maxim 13% din buget trebuie direcționat către finanțarea sprijinului cuplat, cu posibilitatea de creștere a ponderii cu maximum 2% doar în cazul sprijinului cuplat aferent culturilor proteice.

Astfel, după aplicarea tuturor acestor condiționalități bugetare vor rezulta următoarele plafoane distincte, pentru programarea 2023-2027:

- plafonul pentru Sprijinul de Bază Sustenabil pentru Venit (SBSV / BISS² (*actualul SAPS*)) va fi de cca. 4,79 mld. euro;
- plafonul pentru eco-scheme va fi de 2,44 mld.
- plafonul pentru sprijinului redistributiv va fi de 978,31 milioane euro;
- plafonul pentru sprijinul cuplat va fi de cca. 1,46 mld. euro.

Ministrul a menționat că după aplicarea a acestor condiționalități bugetare, cuantumul pentru plata de bază rezultat va fi de circa 95,73 euro/ha, în anul 2023 ajungând la un maxim de 102,73 euro/ha în anul 2027.

Directorul general al Direcției Generale Politici Agricole (DGPA) din cadrul MADR, dna. Tatiana Preda a prezentat propunerea de Ordin MADR pentru aprobarea normelor privind condiționalitățile aplicabile Politicii Agricole Comunitare 2023-2027 și a principalelor definiții aplicabile plăților directe, făcând mențiunea că MADR a urmărit ca noile criterii impuse de condiționalitatea PAC să nu aducă poveri administrative suplimentare pentru fermieri.

Dna. director general, Preda a făcut o succintă trecere în revistă a bazei legale care stă la baza noilor condiționalități din PNS (PAC) 2023-2027, dar și a modului de elaborare a propunerii de Ordin privind condiționalitățile, care a presupus o corelare a textului cu noile prevederi PAC post 2020: „Regulamentul privind planurile strategice PAC” și „Regulamentul orizontal PAC”. De asemenea, a reliefat articolele relevante pentru aplicarea condiționalității PAC, respectiv, din „Regulamentul privind planurile strategice PAC”: art. 12 - principiu și domeniu de aplicare; art. 13 - Obligațiile statelor membre în legătură cu bunele condiții agricole și de mediu; Anexa III „Norme privind condiționalitatea” (cerințe legale în materie de gestionare - SMR³ (11 cerințe), Standarde privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor - GAEC (9 cerințe)). Și din regulamentul orizontal: art. 84 - Sistemul de control al condiționalității; Art. 85 - Sistemul sancțiunilor administrative aferente condiționalității; art. 86 - Calcularea sancțiunii; Art. 87 - Cuantumuri rezultate din sancțiunile administrative aferente condiționalității.

De asemenea fost prezentat un tabel comparativ privind standardele GAEC și cerințele SMR - PAC 2014-2020 versus 2023-2027, condiții care acoperă următoarele trei domenii majore de interes PAC, precum: climă și mediu; sănătate publică, sănătatea animalelor și sănătatea plantelor și de bunăstarea animalelor.

După prezentarea privind propunerea MADR privind condiționalitățile PAC 2023-2027, doamna director general DGPA a prezentat primele variante ale fișelor MADR privind intervențiile de scheme de sprijin decuplat de producție ce se vor implementa în România în perioada 2023-2027, respectiv, **Sprijinul de Bază pentru Venit în Scopul Sustenabilității (BISS)**, **Sprijinul Redistributiv Complementar pentru Venit în Scopul Sustenabilității (CRISS)** și **Sprijinul Complementar pentru Venit pentru Tinerii Fermieri**.

- Cu privire la plata BISS, doamna director general DGPA, Tatiana Preda a menționat că alocarea financiară în perioadei 2023-2027 este de 4.791.574.398 euro; aria teritorială de aplicabilitate pentru acest tip de sprijin este întreg teritoriul României; indicator de realizare este O.7 - Numărul de hectare care beneficiază de sprijin de baza pentru venit în scopul sustenabilității; iar indicatorul de rezultat este R.4 - Corelarea sprijinului pentru venit cu standardele și bune practici agricole și de mediu. De asemenea a mai precizat nevoile la care răspunde intervenția, sunt: *Asigurarea menținerii producției agricole concomitent cu îmbunătățirea performanțelor economice și creșterea veniturilor pentru fermele*

² BISS – Basic Income Support for Sustainability

³ SMR – Standard Management Requirements

mici/medii/ferme de familie și Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole la impactul negativ al factoriilor climatici și asigurarea securității alimentare. În privința cerințelor intervenției, a menționat că Sprijinul de bază pentru venit se va acorda pentru fiecare hectar eligibil declarat de un fermier activ, în plus, BISS presupune acordarea unei plăți unice pe hectar, iar beneficiarii eligibili trebuie să fie fermierii activi.

Totodată a prezentat succint condițiile de eligibilitate specifice legate de beneficiari și aria de aplicabilitate pentru plata BISS, după cum urmează:

- fermierul trebuie să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha, iar în cazul serelor, solarilor, viilor, livezilor, culturilor de hamei, pepinierelor, arbuștilor fructiferi, suprafața parcelei agricole trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha;
- pentru legume cultivate în sere și solarii, care beneficiază de sprijin cuplat, suprafața minimă a exploatației este de 0,3 ha, iar suprafața minimă a parcelei este de 0,03 ha;
- în cazul pajiștilor, fermierii trebuie să cosească cel puțin o dată pe an sau să dețină un număr de animale prin care să se asigure o încărcătură minimă de 0,3 UVM/ha;
- fermierii au obligația de a respecta GAEC-urile și SMR-urile specifice activității fermelor vegetale, respectiv GAEC 1, GAEC 3, GAEC 4, GAEC 5, GAEC 6, GAEC 7, GAEC 8, GAEC 9, SMR 1, SMR 2, SMR 3, SMR 4, SMR 13, după caz.

Cuantic BISS estimat pentru Campania 2023: 95,73 euro/ha, având în vedere că metodologia de calcul pentru cuanticul BISS prevede că plată anuală unitară pe suprafață este rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată după finalizarea controalelor administrative și pe teren. (s-a utilizat suprafața IACS din anul 2020, fiind cea mai recentă dată disponibilă).

➤ Cu privire la plata CRISS, doamna director general DGPA, Tatiana Preda a menționat că alocarea financiară în perioadei 2023-2027 este de 978.314.880 euro, respectiv 10% din plafon de plăți directe; aria teritorială de aplicabilitate pentru acest tip de sprijin este întreg teritoriul României; indicator de realizare este 0.7 - Numărul de hectare care beneficiază de sprijin de baza pentru venit în scopul sustenabilității; iar indicatorul de rezultat este R.4 - Corelarea sprijinului pentru venit cu standardele și bune practici agricole și de mediu. De asemenea a mai precizat nevoile la care răspunde intervenția sunt: Asigurarea menținerii producției agricole concomitent cu îmbunătățirea performanțelor economice și creșterea veniturilor pentru fermele mici/medii/ferme de familie și Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole la impactul negativ al factoriilor climatici și asigurarea securității alimentare. În privința cerințelor intervenției, a menționat că CRISS se va acorda pentru fiecare hectar eligibil declarat de un fermier activ, ca supliment la BISS. A menționat că sprijinul redistributiv pentru venit este o plată uniformă pe hectar și se acordă fermierilor care au dreptul la o BISS și gestionează exploatații agricole cuprinse între 1-300 ha.

Totodată a prezentat succint condițiile de eligibilitate specifice legate de beneficiari și aria de aplicabilitate pentru plata CRISS, după cum urmează:

- fermierii eligibili sunt cei care beneficiază de plata BISS;
- fermieri eligibili sunt cei care gestionează ferme cuprinse între 1-300 ha, acestea fiind limitele de dimensiune impuse;
- de sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității nu beneficiază fermierii care și-au fragmentat exploatațiile după 2020 și nici fermierii ale căror exploatații sunt rezultatul fragmentării respective. Cazurile în care se consideră că fermierii nu și-au fragmentat/divizat exploatațiile în scopul de a beneficia de plata redistributivă vor fi reglementate prin legislația națională;
- fermierii eligibili la plata CRISS trebuie să exploateze un teren agricol cu o suprafață de cel puțin 1 ha, suprafața parcelei agricole să fie de cel puțin 0,3 ha, iar în cazul serelor, solarilor, viilor, livezilor, culturilor de hamei, pepinierelor, arbuștilor fructiferi, suprafața parcelei agricole trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha.

Cuantumul CRISS estimat pentru campania 2023: 32,14 euro/ha, având în vedere că metodologia de calcul pentru cuantumul CRISS prevede că plată anuală unitară pe suprafață este rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată după finalizarea controalelor administrative și pe teren. (s-a utilizat suprafața IACS din anul 2020, fiind cea mai recentă dată disponibilă).

➤ Cu privire la **Sprijinul Complementar pentru Venit pentru Tinerii Fermieri**, doamna director general DGPA, Tatiana Preda a menționat că alocarea financiară în perioadei 2023-2027 este de 100.000.000 euro (20.000.000 euro/an); aria teritorială de aplicabilitate pentru acest tip de sprijin este întreg teritoriul României; indicator de realizare este O.6 - Număr de hectare care beneficiază de sprijin de baza pentru venit pentru tinerii fermieri; iar indicatorii de rezultat sunt: *R.4 - Corelarea sprijinului pentru venit cu standardele și bune practici agricole și de mediu și R.36 - Reînnoirea generațională: Numărul de tineri fermieri care beneficiază de sprijin din partea PAC pentru înființare (necesară și o defalcare pe sexe)*. De asemenea a mai precizat nevoile la care răspunde intervenția sunt: *Asigurarea menținerii producției agricole concomitent cu îmbunătățirea performanțelor economice și creșterea veniturilor pentru fermele mici/medii/ferme de familie și Creșterea gradului de reziliență a exploatațiilor agricole la impactul negativ al factoriilor climatici și asigurarea securității alimentare*. În privința cerințelor intervenției, a menționat că plata pentru tinerii fermieri se va acorda pentru fiecare hectar eligibil declarat de un fermier activ, ca supliment la BISS.

A menționat că sprijinul pentru tinerii fermieri este o plată uniformă pe hectar și se acordă tinerilor fermieri care au dreptul la plata BISS, respectă condițiile specifice de eligibilitate intervenției și gestionează exploatații agricole cuprinse între 1-100 ha. Ulterior, în cadrul dezbaterii pe subiect, doamna Preda a făcut o erată și a specificat că pentru plata pentru tinerii fermieri nu există o limită la plată condiționată de dimensiunea maximă a fermei, ci că de fapt sintagma corectă este că: „plata se acordă pentru primele 100 de hectare din cadrul fermei”. Din perioada pentru care se acorda acest sprijin se scade numărul de ani care au trecut de la prima depunere a cererii de plata la APIA. Fermierii care au beneficiat de această plată integral în perioada de programare PAC 2014-2020 nu mai pot solicita sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri în perioada 2023-2027.

Totodată a prezentat succint condițiile de eligibilitate specifice legate de beneficiari și aria de aplicabilitate pentru Sprijinul Complementar pentru Venit pentru Tinerii Fermieri, după cum urmează:

- limita superioară de vârstă: 40 ani;
- tânărul fermier este instalat pentru prima dată ca șef al exploatației;
- deține formarea sau competențele adecvate necesare.
- Sprijinul se poate acorda pentru maximum 5 ani de la prima solicitare, prin depunerea cererii unice de plată.

Cuantumul *Sprijinului Complementar pentru Venit pentru Tinerii Fermieri* estimat pentru campania 2023 este de: 38,36 euro/ha, având în vedere că metodologia de calcul pentru cuantumul CRISS prevede că plata anuală unitară pe suprafață este rezultată ca raport între plafonul anual al intervenției și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată după finalizarea controalelor administrative și pe teren (s-a utilizat suprafața IACS din anul 2020, fiind cea mai recentă dată disponibilă).

După încheierea prezentărilor privind propunerile de intervenții pentru plăți, dl. Marius Micu, secretar de stat în cadrul MADR, a menționat că intenționează ca, în cadrul reuniunii, să efectueze împreună cu invitații, o serie de scenarii de calcul privind repartizarea sumelor pe intervenții în funcție de condiționalitățile bugetare impuse de noul PAC (25% Eco scheme, 10% redistributivă, 15% (13+2) sprijin cuplat, în baza unei machete de calcul realizate în cadrul MADR, în baza evoluțiilor și variațiilor datelor înregistrate în IACS în perioada 2007-2020.

Domnul secretar de stat a explicat metodologia care a stat la baza fundamentării și deciziei conducerii MADR referitoare la stabilirea alocărilor pentru fiecare propunere de intervenție pentru plăți directe decuplate de producție, cât și valoarea cuantumurilor unitare pe hectar

previzionate până în anul 2027. Astfel, a precizat că quantumul estimativ BISS va evolua pozitiv de la 95,73 euro/ha în anul 2023 până la 102,73 euro pe hectar în anul 2027, menționând că pentru previziunea de calcul s-a folosit suprafața determinată la plată din IACS pentru anul 2020, de 9.699.018 hectare.

De asemenea secretarul de stat, Marius Micu a menționat evoluția quantumului estimativ/indicativ pentru: plata CRISS, situată la 32,14 euro/ha în anul 2023 și care va atinge un maxim de 34,38 euro/ha în anul 2027. Iar, cu privire la quantumul estimativ pentru sprijinul complementar pentru tinerii fermieri acesta va rămâne constant pe toată perioada 2023-2027, respectiv de circa 38,36 euro/ha.

Discuții

Cu privire la proiectul de Ordin privind condiționalitățile PAC 2023-2027, dl. Dr. ing. Aurel Badiu, din cadrul ASAS a făcut o serie de sugestii de modificare pentru bunele condiții agricole de mediu și standardele de mediu, prevăzute în proiectul actului normativ. De asemenea a menționat că ASAS va transmite în scris mai multe sugestii de modificare, pentru a fi analizate de MADR. În intervenția sa, a menționat că o mare parte dintre fermierii din România care, deși nu aplică pentru plata SAPS, dețin terenuri care se încadrează la condiționalitățile propuse în proiectul de Ordin MADR. În articolul 5 alin. 6 privind eșantioanele de control și supracontrol ar trebui să se introducă o posibilitate de micșorare sau de creștere a eșantionului de control pentru ferme în funcție de evoluțiile climatice anuale. Cu privire la sancțiunile administrative prevăzute la art.6 alin. 2, a sugerat că ar trebui să se facă o descriere, o dezvoltare mai clară a condiționalităților, a eventualelor situații de excludere de la plată sau de reduceri ale plăților, aspecte care ar trebui să fie cunoscute de fermieri. În privința definiției GAEC 2 privind protecția apei, dl. Badiu a sugerat că pentru controlul de apă dulce de suprafață sau din subteran că ar trebui completat cu sintagma “prelevare de ape”, în special în vederea corectării sintagmei “captare de apă din subteran”. De asemenea la punctul c) din cadrul GAEC-ului 2 cu privire la condiția privind depozitarea gunoii de grajd ar trebui să fie introdusă o interdicție și pentru deversarea dejecțiilor lichide.

Cu privire la SMR 1, acesta a menționat că măsurile suplimentare ar trebui denumite complementare deoarece acestea mențin restricțiile impuse de SMR 1. De asemenea a menționat sintagma “cerințe de apă” nu este sinonimă cu sintagma “consum de apă” și că în cadrul actului normative ar trebui să se vorbească mai degrabă de efectele secetei atmosferice, decât de seceta pedologică. În ceea ce privește protecția mediului, reprezentantul ASAS a menționat că la SMR 1, la ultimul aliniat se stipulează că toți fermierii au obligația de obținere a actelor de reglementare: avize, autorizări de utilizare, aspect găsit necorespunzător pentru fermierii care gestionează suprafețe foarte mici, de cca.0,3 ha. O altă observație a domnului Badiu s-a adresat obligației de la SMR 2 privind limitarea utilizării îngrășămintelor cu N, astfel a menționat că nu este corect să se facă o deosebire între sursa din care provine cantitatea substanței active de azot în sol, fie din îngrășămintă organice sau chimice.

În privința GAEC-ului 4 - privind obligația pentru lăsarea benzilor tampon de-a lungul cursurilor de apă, reprezentantul ASAS a menționat că ar fi trebuit să se facă o precizare clară cu privire la poziționarea fermei, pentru că dacă aceasta se află în amonte cursului de apă nu ar trebui să fie tratate la fel ca fermele situate în avalele cursului de apă. Cu privire la GAEC-ul care impune obligativitatea de rotație a culturilor, reprezentantul ASAS a precizat că în cadrul definiției acestei practici agricole, ca o schimbare a culturii cel puțin *un an*, să se înlocuiască termenul “an” cu “sezon de vegetație” sau a mai propus ca eventual să se introducă noțiunea de “an agricol”. De asemenea și-a exprimat îngrijorarea cu privire la perioada scurtă între rotații, cât și necesitatea completării prevederii cu noțiunea de interdicție a succesiunii anuale de specii înrudite în cadrul rotației culturii, iar permisiunea acestora să fie doar după 3 sau 4 sezoane de vegetație. A mai precizat că o perioadă de rotație limitată la 2 ani, de regulă în regiunea de silvostepă este contraproductivă din pricina apariției mai frecvente a bolilor și a dăunătorilor. O altă sugestie pentru rotația culturilor a fost aceea ca să se introducă și cuplurile de culturi obligatorii, de exemplu în Germania se utilizează cerealele de toamnă și primăvară premergătoare pentru culturile prășitoare, precum sfecla de zahăr. De asemenea, și-a exprimat

îngrijorări față de derogarea de la condiția de rotație a culturilor pentru fermele de până în zece hectare, din cauza posibilității mai ridicate de apariție a bolilor și a dăunătorilor pe aceste categorii de suprafețe. În acest sens, a mai menționat că ar trebui să se stipuleze pe lângă elemente de gestionare a solului și elemente tehnologice privind combaterea bolilor și a dăunătorilor, având în vedere că prin legislația comunitară se interzic din ce în ce mai multe substanțe de protecție a plantelor. În cadrul condiție de rotație ar trebui să se introducă anul agricol și asolamente minimale de culturi.

Secretarul de stat, Marius Micu a intervenit și că precizat că suprafața minimă la plată este de 1 hectar, iar fermierii mici cu ferme de 0,3 ha nu sunt eligibili la plată, astfel dacă aceștia nu solicită SAPS, nu sunt obligați să respecte condiționalitățile. De asemenea, a menționat că trebuie să dețină documente și să respecte condițiile stabilite. De asemenea a precizat că limita de administrare de gunoiului de grajd în echivalent de 170 kg s.a. N este stipulată specific de către Directiva privind Nitrați care a fost deja transpusă în legislația națională, fiind în prezent literă de lege. Totodată în Directiva privind Nitrații sunt și prevederi suplimentare și precis referitoare la administrarea îngrășămintelor chimice.

În context, Dna. Daniela Rebegea, directorul general DGDR, a menționat că atunci când s-au elaborat propunerile pentru noile condiționalități, în cadrul MADR s-a dorit ca acestea să nu excedă cadrul reglementărilor UE, având în vedere că aceste condiționalități sunt obligatorii de respectat pentru acordarea plăților directe. Nu s-a dorit ca la nivel național să le fie impuse fermierilor obligații mult mai restrictive decât cele prevăzute de regulamentele comunitare. Nu s-a dorit ca în articolele prezentului proiect de Ordin introducerea unor aspecte mult prea drastice.

Secretarul de stat, Marius Micu a precizat că va analiza forma scrisă a propunerilor de modificare elaborate în cadrul ASAS și dacă va fi cazul, acestea vor fi preluate.

Președintele ASAS, dl. prof. acad. dr. Valeriu Tabără a menționat că schimbările survenite asupra PAC au un impact decisiv, revoluționar și care vor conduce la schimbarea procedurilor legate de implementarea plăților directe. A considerat că implementarea plăților directe și a eco-schemelor va implica un efort considerabil pentru fermieri. Se vor ivi probleme legate de tehnologiile agricole, de sistemul de fertilizare a plantelor. A menționat că prezentul ghid de bune practici agricole de mediu și climă a fost într-o oarecare măsură artificializat, fără să țină seama de ceea ce înseamnă relația fermierului cu condițiile climatice și cu mersul anului, de exemplu, fertilizarea la grâu este absolut necesară în luna februarie, deoarece în această perioadă se formează primordiile elementelor de productivitate; astfel, dacă nu se respectă perioada optimă de aplicare a îngrășămintelor, dacă aceasta se întârzie după 1 martie va fi evidentă pierderea elementului de potențare a producției la cereale păioase. De asemenea, a sesizat probleme legate de modul de fertilizare, de exemplu cu privire la sistemul de fertilizare organică și legătura dintre ponderea humusului din sol și indicele de N, în acest sens președintele ASAS s-a arătat îngrijorat că la nivel național se administrează îngrășămintele organice doar pe 200.000 de hectare, o suprafață mult prea mică. Totodată, a identificat o problemă legată de capacitatea solului de sechestrare a carbonului, aspect ce trebuie tratat împreună cu soluționarea problemei privind gestionarea resursei de apă prin eco scheme. A considerat că nu ar trebui abordată gestionarea apei axată pe sursele de apă din subteran, având în vedere că nu există sisteme foarte bune de protecție a forajelor. În context, a subliniat că ar trebui să fie gestionate foarte bine sursele de apă de suprafață. Astfel, referitor la sistemul de irigații, a recomandat că acesta trebuie tratat în integralitatea sa, pentru că rentabilitatea nu se poate asigura doar axându-ne pe Dunărea ca resursă de apă, ci și pe alte resurse disponibile. În opinia sa, nu este cert dacă plățile directe au avut un efect real asupra economiei rurale, pentru că dacă s-ar ține seama în definirea lor de nevoia de creare de valoare adăugată, nu ar mai trebui să existe conflictul dintre fermele mici și fermele mari.

Domnul prof. acad. dr. Valeriu Tabără, a mai declarat că împreună cu colegii din învățământul superior agricol va sprijini Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale cu recomandări bazate pe cercetare. A mai precizat că în zonele montane se regăsesc pajiști de foarte slabă calitate care prin măsuri nu foarte complicate ar putea fi transformate în surse de biomasă pentru producția

zootehnică. În acest sens, centrul de cercetare al pajiștilor de la Păltiniș ar putea fi extrapolat la nivel național și folosit ca model de bune practici. Domnia sa a mai precizat că trebuie să apelăm la rezultatele cercetării biotehnologice, capabile să creeze soiuri rezistente la secetă atmosferică, precum hibridi de porumb. În contextul condiționalităților de mediu, Valeriu Tabără a criticat considerabil cerințele drastice impuse de către Ministerul Mediului crescătorilor de animale din zona montană prin programul de gestionare a gunoiului de grajd pe pajiști, opinând ca la elaborarea documentului nu s-a ținut cont de relația corectă între protecția mediului, realitate și activitatea agricolă. Cerințele prevăzute în acest program sunt impracticabile pentru fermieri, de exemplu pentru crescătorii de vaci de lapte sau de ovine/caprine din Munții Apuseni, care conform normelor impuse ar trebui să transporte gunoiul de grajd de pe pășunile alpine pe platforme betonate construite la poalele muntelui și apoi, după o perioadă să le retransporte pe pajiște. De asemenea o altă critică a domnului președinte Tabără a fost referitoare la programul Ministerului Mediului privind evaluarea calității apei în zonele rurale, ce se realizează mult prea simplist, în baza unor anchete aleatorii prin sate și a unor analize cu uzitarea unor panglici de hârtie de tip martor turnesol scufundate în fântâni sau alte surse de apă menajeră. Domnia sa a precizat că ar fi fost normal să probele de apă să fie analizate în laboratoare specializate pentru ca rezultatele privind situația calității apei să fie certificate și concludente.

Domnul Președinte Tabără, a declarat, că noile cerințe impuse în contextul Strategiei UE Pactul Ecologic European vor impune reduceri de competitivitate pe termen lung pentru fermierii europeni, care sunt obligați să respecte o serie de restricții impuse de ambițiile Uniunii asumate, în materie de combatere a schimbărilor climatice, în timp ce agricultorii din statele terțe nu vor fi obligați la aceleași rigori, aspect ce va determina pierderi pentru fermierii europeni. Ecoschemele și condiționalitățile PAC nu ar trebui să fie elaborate pe fundamente artificializate pentru că ar aduce fermierilor sarcini administrative suplimentare și blocaje. Ecoschemele ar trebui să fie echilibrate astfel încât să aibă rezultate în domeniul calității mediului și a resurselor naturale, cât și în sfera economică și socială din zona rurală.

Ministrul Oros a fost în asentimentul celor expuse de președintele ASAS, menționând că noua paradigmă Pactul Ecologic European (*Green Deal*) va impune o presiune mare pe fermierii din UE, însă prin intermediul ecoschemelor propuse de noua PAC, se dorește ca fermierii europeni să fi recompensați pentru pierderile de venit provocate de *Green Deal*. De asemenea ministrul a reliefat că România, la majoritatea reuniunilor de la nivelul instituțiilor europene, când s-a discutat definirea noii Politicii Agricole Comune, România a susținut că trebuie să se țină cont în acest *Green Deal* de toate valențele componentelor sale, sociale, de mediu, dar și economice în egală măsură, pentru că dacă doar componentelor sociale și de mediu li se acordă o importanță considerabilă, vom risca să destabilizăm fermierii europeni. Dacă țintele ambițioase ale Pactului Ecologic European nu se aplică și în afara granițelor Uniunii Europene care, oricum nu mai pot fi corect protejate față de importurile de alimente ce vin din țările terțe, primii care vor suferi vor fi fermierii europeni. Astfel, acele obiective de mediu ambițioase ale *Green Deal* nu vor fi îndeplinite atâta timp cât ele sunt asumate doar în spațiul european ci nu pe întreg mapamondul.

Ministrul Oros a declarat că atunci când au fost proiectate intervențiile de plăți directe, dar și ecoschemele în cadrul MADR, s-a urmărit să se respecte principiul simplificării implementării PAC, astfel încât să nu se creeze sarcini administrative excesive pentru fermierii. Propunerile MADR, pentru ecoscheme au fost elaborate astfel încât să fie ușor de accesat de către fermieri și să nu le încurce în mod inutil viața.

Dna. Cristina Cionga, director afaceri europene APPR, a apreciat macheta de calcul a MADR, arătându-se interesată de efectuarea mai multor simulări de calcul privind cuantumul de plată și limitele de dimensiune impuse fermelor. A apreciat că, pentru a se putea evita ca intervențiile de plăți să aibă, teoretic, efecte economice adverse, în special plata redistributivă (CRISS), care ar putea încuraja fărâmișarea fermelor și a terenurilor arendate și gestionate de fermele profesionale, pentru că, deși eligibilitatea a fost clar definită în propunerea MADR pentru a fi evitate condițiile artificiale, foarte mulți fermieri depind de contractele de arendă. În plus, definiția fermierului activ ar trebui elaborată riguros, astfel încât să intre la plată doar

beneficiarii adevărații și nu falși fermieri care nu au activitate agricolă, cât și pentru a evita fărâmițarea terenului. A făcut apel la nevoia de reflecție privind egalitatea de șanse și la caracterul nediscriminatoriu al plăților directe și a sugerat că ar trebui să se facă mai multe simulări privind și alte intervale alternative de beneficiari ai plăților directe redistributive, cu alte limite dimensionale, de exemplu în loc de limita minimă de 1 ha să fie 10 ha sau alte variante și în loc de limita maximă de 300 ha să fie 301, 350 ha sau alte variabile. Tot referitor la CRISS a mai menționat cu privire la propunerea de modificare a limitei minime de suprafață pentru eligibilitate, că ține cont și de ce înseamnă importanța muncii fermelor mici sau a rolului lor în zona rurală pentru menținerea agriculturii tradiționale, dar poate că plățile redistributive ar trebui să vină în tandem cu alte măsuri de politici publice, precum renta viageră, care să stimuleze eliberarea definitivă din agricultură a forței de muncă îmbătrânite sau care practică agricultura de subzistență. Dna. Cionga a făcut apel la nevoia de viabilitate economică, sustenabilitate economică și reziliență a exploatațiilor.

Reprezentanți APPR au solicitat evitarea termenului de **teren pârloagă** din legislație.

Secretarul de stat Marius Micu a evidențiat că fermele mijlocii, respectiv cele care au dimensiunea maximă în cadrul plății CRISS, de 300 ha au fost stabilite plecând de la raționamentul de echivalare a metodologiei de clasificare din pilonul II, respectiv 250.000 de ESO/300 ha. Totodată a menționat că plata redistributivă limitată la 10% din alocarea plăților directe este mai avantajoasă decât aplicarea plafonării fermelor mari, care ar fi avut un efect dramatic pentru acestea.

Ministrul Oros a menționat că a considerat că această opțiune este mai avantajoasă pentru fermieri. Dl. secretar de stat Micu a precizat că aplicarea redistributivei la 10% din plafonul de plăți directe va permite acordarea unui BISS în 2023 la 95, 73 euro și să ajungă până la cca. 103 în 2027, ceea ce reprezintă un echilibru între distributivă versus plafonare, în cazul în care în propunerea MADR s-ar fi aplicat o redistributivă la 15%, ar fi însemnat un quantum BISS de 85 euro 85 pe hectar în 2023, o diminuare de cca. 10 euro. În cazul unei reduceri de 20%, plata BISS ar fi fost de 76,17 euro în anul 2023 și de doar 81, 64 euro în 2027; însă quantumul pentru plata redistributivă ar fi crescut la 64 de euro în 2023 și la 68 de euro în 2027, având în vedere că acesta este de cca. 32 de euro în anul 2023 la un plafon de 10%.

Reprezentatul APPR, Cristina Cionga a solicitat o simulare privind creșterea suprafeței minime pentru eligibilitatea la CRISS de la 1 la 10 hectare și a sugerat din nou nevoia măsurilor de compensare pentru cei care ar părăsi sectorul agricol. De asemenea, a arătat că dimensiunea fizică în sens absolut a exploatațiilor nu este adecvată tuturor sectoarelor, de aceea a solicitat și o modelare a distribuției diferitelor forme de sprijin pe baza dimensiunii economice (Standard Output).

Domnul secretar de stat, Micu a menționat că în intervalul de 1 la 10 hectare se regăsesc cca. 600.000 de fermieri care gestionează aproximativ un milion jumate de hectare, pentru care, dacă nu se va aplica CRISS în forma prezentată, va trebui să fie înlocuită cu un program dedicat care, va avea un impact bugetar mult mai mare, iar alimentarea acestor măsuri se va face tot din anvelopa FEAGA de plăți directe, ceea ce va conduce la scăderea quantumului BISS pentru toate fermele, inclusiv a celor cu sens economic.

Raționamentul de alegere a fermei de 300 de hectare este corelată cu clasificarea economică din pilonul II al PAC, care echivalează ferma mijlocie la 300 de ha/250.000 ESO. De asemenea orice creștere peste această dimensiune de 300 de hectare ne va impacta economic, deoarece regulamentul te obligă să te orientezi către fermele mici, de 1-2 ha hectare, dar și de fermele medii și mare într-o manieră echilibrată. Actuala propunere se adresează în mod special fermelor mijlocii, ci nu doar de fermele mici și mari, așa cum s-a întâmplat în alte perioade de programare. Scopul plății redistributive este reorientezi sprijinul de la fermele mari la fermele mici și medii, de fapt să realoci de la toți beneficiarii, inclusiv cei mici, către o categorie de ferme care au cel mai mult nevoie de această echilibrare a sprijinului direct. Nu se va mai acorda ca în prezent la toți beneficiarii de plăți directe indiferent de dimensiunea exploatației, iar

cuantumul acordat nu va mai fi discreționar ci va fi egal pentru toți cei care fac obiectul acordării plății CRISS.

În plus, reprezentantul MADR a explicat că plata redistributivă se adresează majorității fermierilor înregistrați în sistemul de plăți gestionat de APIA, respectiv, 99,40% din totalul de 780 de mii de fermieri eligibili la plata SAPS în anul 2020, iar aceștia lucrează 61% din suprafața agricolă utilizată, scopul măsurii fiind totodată cu o reală însemnătate de ordin social, economic și de mediu. Această propunere a fost elaborată plecând și de la nevoie de menținere a vitalității satului românesc.

Reprezentanții ASAS prezenți la reuniune au susținut fundamentarea MADR în privința deciziei de acordare a plății redistributive, amintind că a fost aleasă corect ferma maximă de 300 de hectare a exploatației agricole medii din România, fiind o tendință medie corectă față de mărimea exploatației, în contextul structural agricol românesc, exercițiul fiind similar cu cel de stabilirea a tendinței exploatației medii din Germaniei de Est.

Folorentin Bercu, director executiv în cadrul UNCSV, a sugerat ca să se facă o simulare de calcul de creștere a condiției specifice de acordare a plății pentru sprijinirea veniturilor tinerilor fermieri, respectiv de modificare a sintagmei “pentru primele 100 de hectare” la „primele 168 de hectare”, în echivalent: 100.000 ESO, efectul scontat fiind acela că fermele mai mari de 100.000 ESO, deținătorii tineri ai fermelor mai mari de 168 de ha, vor primi sume mai mari de subvenție pentru venit dedicată tinerilor, în vederea consolidării rentabilității fermelor deținute de alte categorii de fermieri. MADR urmează să analizeze propunerea UNCSV.

Reprezentantul UNCSV, a propus analizarea posibilității implementării unei ecoscheme pentru managementul riscului sau, în conformitate cu prevederile din noul Regulament UE privind elaborarea PNS, a întrebato reprezentanții fermierilor prezenți la reuniune dacă ar fi de acord cu redirectionarea a unui procent 1% din plafonul pilonului I de plăți directe, către pilonul II al PAC, în vederea finanțării sub-măsurii 17.1 de gestionare a riscurilor catastrofice în agricultură, în special pentru secetă, având în vedere situațiile resimțite în anul agricol 2020. A mai menționat că clasificarea fermelor în funcție de dimensiune ar trebui să se facă în funcție de rentabilitatea economică și ținând cont și de aspectele sociale.

Secretarul de stat Marius Micu a declarat că orice procent transferat de la plățile directe către pilonul II va impacta cuantumurile tuturor plăților directe și ar fi nevoie de un acord unanim al fermierilor și totodată, în cadrul pilonului II acest tip de măsuri necesită și o contribuție publică. MADR a precizat că va edita o întrebare specifică în chestionarul de analiză post reuniune privind prevederea din Regulament.

Reprezentantul UNCSV a mai propus introducerea unei condiționări pentru acordarea subvențiilor legată de încheierea unei polițe de asigurare.

Secretarul de stat, Micu a menționat că ar trebui să existe un acord în acest sens, dar doar în baza unui dialog, a unei consultări dintre toți membrii organizațiilor de fermieri, și că normal ar fi ca solicitarea aceasta să fie asumată mai întâi de fermieri.

Reprezentantul UNCSV a mai sugerat că referitor la plata pentru ecoscheme, fermierii care irigă să aibă și o altă dată pentru semănat în afară de 30 septembrie, fiind dificil de respectat de exemplu la cultura porumbului. În cazul perdelelor forestiere trebuie să se introducă și salcâmul la plata pentru perdelele forestiere de protecție a câmpurilor.

Dna. Liliana Piron, - Director executiv LAPAR a introdus în discuție problematica „vânătorilor de subvenții”, identificată și de către conducerea MADR cu alte ocazii. Aceasta și-a exprimat îngrijorări cu privire la dimensiunile la care sunt stabilite fermele eligibile în cadrul propunerii CRISS, și a sugerat că ar fi util să existe o exprimare în S.O. așa cum este formula de clasificare de la -AFIR. Referitor la definirea tânărului fermier, respectiv la dovada formării, a întrebato cum se vor stabili criteriile privind competențele adecvate în domeniu, cum se vor verifica și certifica acestea și a subliniat că aceste condiții, de minimă pregătire în domeniu, ar trebui să fie valabile și pentru fermierii noi. Aceasta a propus ca în condițiile din definiții de nivel minim

al activității agricole să fie incluse și suprafețele de culturi de câmp, nu doar pășuni, vii și livezi. În baza documentelor în baza cărora se lucrează terenul agricol, aceasta a menționat că nu se înțelege dacă adeverința de la primărie trebuie cumulată cu alte documente doveditoare pentru dreptul de a utiliza terenul, precum contractul de arendă și ar trebui clarificat. De asemenea, a solicitat un calcul estimativ pentru ca la suprafața minimă eligibilă la plată, prevăzută tot în capitolul de definiții, să se modifice de la 1 ha per exploatație la 3 hectare per exploatație, cu derogare - în sensul de a fi păstrate actualele reglementări, pentru horticoltură și viticultură. Referitor la SMR 2 a sesizat o problemă pentru fermele care au terenul irigat și administrează o cantitate mai mare de îngrășăminte chimice, observația dumneaei fiind: *De ce la cultura irigată e nevoie de un studiu agrochimic dacă nu se crește cantitatea de îngrășăminte permisă prin SMR 2?*

O altă chestiune ridicată de LAPAR: *Cum se calculează doza de N aplicată în cazul celor care aplică îngrășăminte organice și minerale? Deoarece nu este nimic prevăzut în textul de la SMR 2.* Referitor la GAEC 8, raportul de 1% teren lăsat pârloagă la schimb cu 7% teren cultivat cu plante fixatoare de azot este foarte mare, în plus aceste culturi vor intra și la definirea unor ecoscheme și se va ajunge ca pe ferme să nu se poată susține eficient procentul de leguminoase, având în vedere că soia la neirigat are o mare problemă, iar mazărea nu are piață de desfacere. Ar trebui calculat exact cum se va face această diferențiere. A mai ridicat o problemă la SMR 8, pentru că există două texte, cu privire la utilizatorul profesionist care, trebuie să dețină un certificat de formare profesională, ce se întâmplă cu utilizatorul care nu este profesionist și aplică totuși pentru subvenție, acesta dacă nu are certificat de utilizator, mai are dreptul să aplice produse de protecția plantelor (PPP)? De asemenea ce se întâmplă cu cel care aplică PPP dar nu are utilaje, vor fi luate în calcul contractele de prestări servicii? Trebuie înțeles mecanismul pentru a preîntâmpina situații de nedorit de nerespectare a cerințelor de condiționalitate.

Reprezentantul LAPAR a declarat că subvențiile sunt pentru cei care lucrează terenul agricol, produsele obținute sunt destinate consumului și care respectă condițiile de producție, implică o folosire corectă a PPP. În aceste condiții, nu trebuie să se mai permită folosirea PPP cumpărate la liber din fitofarmacii, de către toată lumea, ar trebui să se facă o diferențiere între utilizarea pentru hobby și pentru profesioniști. Chiar și în cazul aceluia care utilizează 1,5 ha ar trebui să existe o minimă calificare/certificare pentru uzul de PPP, pentru că există situații când nu sunt respectate normele de privind utilizarea pesticidelor. Reglementarea duratei contractului de arendă poate rezolva comasarea terenurilor și poate avea ca efect -și eliminarea vânzătorilor de subvenții.

MADR a fost de acord cu observația LAPAR privind administrarea controlată a PPP, însă această problemă ar trebui coroborată și cu activitatea Autorității Naționale Fitosanitare. În acest context, a amintit că, în viitorul apropiat, se va elabora și un registru electronic de monitorizare a utilizării PPP la nivel de fermă. Se va analiza cine va trebui să completeze aceste date, în funcție de dimensiunea economică a fermei.

Referitor la tânăru fermier, s-a menționat că la schema de plată pentru tânăru fermieri nu se va vorbi de competențe, ci despre diplome, în principal obținute în sistemul convențional de învățământ. De asemenea referitor la redimensionarea cerinței minime de plată de la 1 ha per exploatație, la 3 ha, trebuie să se țină cont și de impactul social al acestor modificări propuse, sunt multe elemente de adus în discuție, dar care nu sunt de ordin tehnic, ci politic.

Reprezentantul LAPAR a menționat în discuție că este greșită abordarea de a acorda subvenție pe raționament social și nu economic, iar dacă un beneficiar primește subvenție de 200-250 de euro/an și nu mai realizează alte venituri din agricultură care să îi asigure un trai decent, atunci, ar fi mai indicat să își caute un loc de muncă în alt domeniu decât agricultura, pentru că nu se este corect să fie încurajat să stea blocat în acest domeniu, în condițiile în care România se confruntă cu o criză a forței de muncă.

MADR a completat că subvenția reprezintă un venit complementar pentru cei cu vârste mai mici de 65 de ani, în schimb cei peste această vârstă numai pot munci, această problemă are reale

valențe social economice care trebuie analizate cu mare precauție, conform calcului, creșterea de la 1 la 3 ha ca cerință minimă de eligibilitate ar impacta social și economic, 415 mii de fermieri care trăiesc și muncesc în satul românesc. În plus dl. Secretar de Stat Micu a reliefat faptul că banii care li s-ar conveni lor ar trebui redistribuiți către alte măsuri care îi va viza direct pe aceștia, bani care nu vor mai fi disponibili în plafonul general de plăți directe pentru ceilalți fermieri, deci prin excluderea lor nu ar crește subvenția pentru ceilalți.

Reprezentatul LAPAR a menționat că aceste măsuri de compensare care ar deriva din această limitare de suprafață eligibilă, ar putea fi o soluție pentru comasarea terenurilor și că înțelege că sumele nu vor fi realocate plăților directe către alți fermieri ci vor încuraja tocmai pe cei care nu lucrează terenul, să îl arendeze, păstrându-și echivalentul subvenției, sub formă de plată compensatorie

Dl. Președinte Prof. Acad. Tabără a menționat că excluderea fermelor mici de la plată prin limita de suprafață ar reprezenta o mare eroare, pentru că fermele de mici dimensiuni asigură circa 34% din producția de alimente a țării. Deopotrivă, nu este obligatoriu ca fermele mari să fie întotdeauna rentabile. Valoare adăugată mare se poate aduce și din lanțurile scurte aprovizionate de ferme de dimensiuni reduse.

Dl. Dobrescu, președintele Romapis, apicultorii sunt tot mici fermieri, producători dar și protectori ai mediului. În acest proiect de Ordin, la Anexă, pagina 8, GAEC 7, „Rotația culturilor, schimbarea culturii cel puțin o dată pe an” - anulează noțiunea de rotație a culturilor, pentru că de la un la altul nu se face nici o rotație a culturilor. Trebuie mai bine detaliat ce înseamnă rotația culturilor, să se producă minim la 4 ani. La nivelul agriculturii, în folosirea PPP ar trebui să se apeleze la respectarea principiilor IPM, SMR 5, SMR 7, SMR 8, SMR 11 din propunerea de ORDIN MADR privind condiționalitățile. De asemenea a criticat poziția a ASAS privind obiectivele Pactului Ecologic European și reflectarea lor în PAC. Reprezentantul ROMAPIS a tras un semnal de alarmă cu privire la necesitatea implementării corecte a Planului Integrat de Management al Pesticidelor de către fermieri, pentru a nu periclita starea de sănătate a albinelor. De asemenea a sugerat că trebuie să apreciem mai mult noul Pact Ecologic European.

Alina Crețu, director, director executiv APPR, a menționat că referitor la SMR 2 și aplicarea îngrășămintelor există analize comparative cu alte state membre și a considerat că 50 kg substanță activă s-ar putea folosi în ferestrele iernii, dar că perioada stabilită între 10-15 martie este mult prea întârziată, există derogări prin alte state europene pentru 10-15 februarie, clima și condițiile meteo-climatice s-au schimbat mult în ultima decadă. Referitor la GAEC 7 privind rotația culturilor, fermele sub 10 nu trebuie să respecte rotația, există o derogare pentru aceștia.

Dl. Lucian Luca, directorul IEA, a apreciat macheta de calcul a MADR și a menționat că s-ar putea aplica diverse intervale de suprafață în definirea CRISS, deoarece Regulamentul European ar permite acest lucru. Iar schema de plată din pilonul I al PAC ar trebui să fie în continuare menținută.

Dna. Ramona Dumincioiu, președinte Ecoruralis (Asociația ce reprezintă fermele mici și medii) - a declarat că mulți fermieri sunt excluși din PAC, din cauza dimensiunilor mici ale fermelor, acest lucru fiind consemnat și în Analiza SWOT a PNS. Domnia sa și-a exprimat dezacordul cu privire la procentul de fundamentarea a plafonului pentru CRISS de 10%, considerându-l mult prea mic, mult mai indicat ar fi fost 50%, având în vedere numărul mare de fermieri și suprafața mare de teren gestionată de aceștia. De asemenea s-a arătat nemulțumită de limita de eligibilitate maximă impusă prin CRISS, aceea de 300 de hectare, considerând mai indicată limita de 25 de ha, care este mult mai apropiată de ferma medie din România și Uniunea Europeană. De asemenea și-a exprimat dezacordul cu privire la propunerea de creștere a indicatorului SO pentru măsurile de pilonul II, pentru ferma mică, de la 8000 la 12000 SO.

Dna. Dumincioiu a semnalat importanța condiționalității sociale impuse prin noul Regulament PNS PAC, aspect care este de interes pentru angajații din agricultură și a salutat această decizie. A mai menționat că creșterea numărului de tineri fermieri ar trebui să reprezinte o prioritate transversală în cadrul PAC.

Reprezentantul MADR a precizat că în ceea ce privește condiționalitatea socială aceasta devine obligatorie începând cu anul 2025, deoarece mai multe pregătiri de ordin administrativ și coordonare între instituții ale statului. Un alt aspect sensibil, deși nu s-a aflat pe agenda reuniunii, dar care s-a discutat a fost comasarea terenurilor agricole în raport cu beneficiarii de subvenții. Reprezentanții marilor fermieri s-au plâns de situația incertă a pieței funciare din România.

Secretarul de stat, Marius Micu a menționat că modalitatea de acordare a CRIS s-a axat pe echilibru, dacă România nu ar fi optat pentru acest tip de plată, MADR ar fi fost obligat prin Regulament să aplice plafonarea, aspect pe care nu și l-ar fi dorit nici un fermier care încasează subvenții peste 100.000 de euro.

Dl. Chiripuci, reprezentant al Clubului Fermierilor a întrebat care ar fi impactul economic pe alocare în cazul în care nu s-ar mai acorda redistributivă de la 1 ha, ci de la 10. De asemenea acesta a propus să se facă simulări și cu creșterea limitei superioare la 500 de hectare. Acesta s-a arătat îngrijorat de posibilitatea apariției fenomenului de fragmentare a fermelor mari.

Ioan Gociman, de la Asociația Aberdeen Angus România, membru PROAGRO - a exprimat îngrijorări față de imposibilitatea fermierilor, crescători de animale de a respecta Ordinul Ministerului Mediului 1270/2020 privind gestionarea și depozitarea gunoii de grajd pe pajiști și pășuni pe platforme betonate dacă se depășește limita 0,8 UVM / ha.

MADR a menționat că Ordinul în cauză a fost modificat și că se pot folosi și măsuri alternative de colectare a gunoii de grajd pe pajiști (ex. folie de plastic), trebuie doar să se facă dovadă că există aceste măsuri alternative.

În încheiere dl. Secretar de Stat Marius Micu a apreciat toate propunerile și intervențiile participanților și a precizat, că în termen de o săptămână de la primirea chestionarelor MADR pe tematică așteaptă sugestii și propuneri utile pentru perioada de programare PNS PAC 2023-2027 a României.

Elena-Daniela REDEGA

Director General

